

УКРАЇНСЬКІ БАПТИСТИ ВІТАЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Бервин, Ілл. (орґ). — У днях від 30-го серпня до 1-го вересня у Філадельфії відбувся 46-ий З'їзд Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. Біля 600 делегатів і гостей взяли участь у цьому з'їзді, який відбувався в особливий час — тиждень після проголошення Акту незалежності України. Головні Богослуження з'їзду відбувалися в УО-КЦентрі, бо в церкві не вистачило місця для учасників цього з'їзду.

З'їзд заслухав звіти Президії об'єднання — пастора Володимира Домашовця, голови, Михайла Якубовича, касира і генерального секретаря, пастора Олексія Гарбузюка, який показав у своєму огляді діяльності об'єднання на успіхи церков, їхній зріст тут і в Україні та перспективи діяльності у майбутньому. З'їзд затвердив рішення надрукувати 100,000 співанок для України, 10,000 історій Баптистської Церкви в Україні та відкрити в Києві відділ Українського Місійно-Біблійного Товариства, яке є місійною рукою об'єднання і допомоги церквам в Україні в будові нових домів молитви.

З'їзд прийняв також резолюції, які стосуються національного та духовного життя Церков тут і в Україні. У резолюції З'їзд із захопленням вітає проголошення незалежності України: „Ви словесно свою велику радість з приводу славного Акту проголошення незалежності України дня 24-го серпня 1991 року. Ми сердечно вітаємо та щиро поздравляємо всіх депутатів Верховної Ради, які голосували за незалежність України, і вітаємо весь український народ із незалежністю! Ми закликаємо весь український народ, всю Україну, підтримати це епохальне рішення Верховної Ради України і 1-го грудня під час референдуму проголосувати за незалежність України”.

В іншій резолюції З'їзд закликає всі Церкви України вживати тільки українську мову в Богослуженнях і висловлює своє невдоволення з тих церковних дія-

В. Домашовець

чів, які послугують чужою російською мовою. „Ми жадаємо — говориться в резолюції, — щоб у мережі народної освіти, в усіх школах України, вживалися виключно українська мова, окрім тих наукових інституцій, в яких підготовляється багатокультурність народу, нашої молоді, тобто, де вивчаються чужі мови, які необхідні для зв'язків із іншими народами світу для розвитку культури, економіки та державного життя народу України”.

(Закінчення на стор. 4)

КЛК НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут в суботу і неділю, 12-го і 13-го жовтня Карпатський Лещетарський Клуб влаштує традиційну осінню зустріч, в рамках якої відбудуться внутрішні клубові тенісові змагання у трі чоловіків за перехідну чашу д-ра Я. Рожанковського, та в групах жінок і юнаків, а також голфовий турнір. Реєстрація — 12-го жовтня о год. 10-й ранку. У справі оголошень про участь у змаганнях слід звертатися до Олеса Поповича (201) 763-9331 перед год. 10-ю вечора до 4-го жовтня. Кімнати слід замовляти, звертаючись на Союзівку (914) 626-5641.

Відроджуються торговельні відносини

Львів. (Степан Троян). — Значним кроком до відродження традицій, якими колись славилися Галичина, стало відкриття у Львові першої західноукраїнської міжнародної виставки-ярмарку. Вона має назву „Галицькі контракти”.

Організаторами є — Львівська, Івано-Франківська і Тернопільська Обласні Ради. Метою її є стимулювати комерційний рух в цей складний період життя республіки.

Про зацікавлення до справи, що обіцяє взаємну вигоду, свідчить кількість

фірм і підприємств, які беруть участь у виставці — понад 500, із них різноманітні товари пропонує майже 120. На виставку-ярмарок приїхали гості з Росії, Литви, Білорусії, а також із ЗСА, Франції, Італії, Югославії, Німеччини і Китаю.

Консул Польщі в справах торгівлі Анджей Цінзерлінг запропонував створити комітет „Галицька згода”, в який, на його думку, повинні увійти представники ділових кіл західного регіону України і сусідніх польських воєводств.

Президія СКВУ відбула своє чергове квартальне засідання

Торонто (СКВУ). — В п'ятницю і суботу, 13-го і 14-го вересня, Президія Секретаріату СКВУ відбула своє чергове засідання з участю членів Президії та двох голів рад, Зенона Дуди, голови Світової Ради Суспільної Служби, та Іроїди Винницької, голови СК-ВОР. Звіт подавали президент Юрій Шимко, генеральний секретар д-р Василь Верига, фінансовий секретар Леонід Філь, д-р Микола Кушета за Травневу Акцію та З. Дуда від Світової Ради Суспільної Служби, І. Винницька від СК-ВОР.

Президія обговорила низку важливих справ пов'язаних з подіями в Європі взагалі, а в Україні зокрема. До канцелярії СКВУ постійно надсилають листи з різних областей України від установ, організацій та приватних осіб, з яких багато просить матеріальної допомоги для суспільно-громадських чи наукових цілей.

За звітний час, тобто від 20-го травня до 31-го серпня, канцелярія отримала 634 листи та 39 факсів з різних інформаційних бюрок, головню про події в СРСР і в Україні. 3 канцелярії СК-ВУ вийшло 518 листів і 144 факси, в тому поверх десяти різних письмових привітів внутрішньо-українського характеру, як і до балтійських країн з нагоди

їхньої незалежності.

СКВУ мав свою делегацію на двох міжнародних конференціях прав людини (в Кракові в травні та в Москві у вересні), а крім того на декількох важливих наукових конференціях з українознавчим змістом.

Одною з важливих функцій були відвідини різних державних установ канадського уряду Левка Лук'яненка, голови Української Республіканської Партії в Україні, який був гостем СКВУ й головним промовцем на організованій СКВУ та торонтольським відділом КУК великій маніфестації 5-го травня. В тій маніфестації взяло участь коло 7,000 людей і головну промову виголосив Л. Лук'яненко. В часі маніфестації президент СКВУ Ю. Шимко та генеральний секретар СКВУ д-р В. Верига згідно з рішенням Президії надали йому медальон. Володимир за його труди для добра українського народу.

Президент Ю. Шимко, як і генеральний секретар д-р В. Верига, декілька разів репрезентували СКВУ на різних міжнародних та внутрішніх українських святкуваннях.

За фінансову сторінку звітував фінансовий секретар Л. Філь, який ствердив, що під фінансовим оглядом СКВУ знаходиться в приватному положенні, бо добровільні пожертви зменшилися, тому що українська діяльність зростає тепер найбільше уваги на Україну, а крім того Український Конгресовий Комітет Америки, як також європейська і австралійська центральні залягають бюджетами ще за 1991 рік. В той же сам час Президія СКВУ виплатила понад 100,000 дол. коштів Голодній Комісії й через те всякі фінансові заощадження з минулих каденцій вичерпалися.

Д-р М. Кушета, звітуючи за Травневу Акцію, заявив, що це багато громад і організацій не розраховувалися й остаточно вислід дати не можна. На день 31-го серпня Травнева Акція дала 84,505.67 дол. й виглядає, що цього року вона принесла менше фондів як минулого.

Довша дискусія відбулася над питанням приїзду голови Верховної Ради України до Канди і ЗСА й вирішено цілу делегацію з України прийняти гідно, бо це історична подія для України і для українців Північної Америки. У зв'язку з тим вужчю президію зобов'язано видати окреме звернення.

Довша дискусія розвинулася на тему поїздки президента СКВУ в Україну й на конференцію людських прав у Москві, у зв'язку з незадовільним фінансовим станом СКВУ.

Президія обговорила низку важливих справ і ухвалила, щоб у 1992 році відзначати 25-ліття існування Світового Конгресу Вільних Українців по можливості в Оттаві з участю генерального губернатора Р. Гнатюшина.

(Закінчення на стор. 3)

Сенат обговорює бюджет Пентагону

Вашингтон. — На початку вересня військово-повітряні сили З'єднаних Штатів опублікували результати випробувань бомбардувальника „В-2 Стелт”, які свідчать, що „літак-невидимка” все таки уразливий при радарному пошуку. Від того часу доля бомбардувальника стала ще більш неясною. Палата Репрезентантів вже проголосувала за те, щоб обмежити виробництво бомбардувальника 15-ма літаками. Минулого місяця Сенат 57 голосами проти 42 висловився проти пропозиції тенісського сенатора Джима Сассера підтримати це рішення Палати Репрезентантів. Нове голосування дало ще більш хиткі результати: 51 голос проти 48.

Це означає, що переговори Сенату з Палатою Репрезентантів про виділення грошей на ті чи інші статті бюджету Пентагону і, зокрема, про дальше виробництво бомбардувальника „В-2 Стелт” можуть зайти в безвихідь, бо Сенат тра-

тит колишні прихильники збереження видатків Пентагону в недоторканості. В даний час Сенат підтримує намір Адміністрації закупити в наступному фінансовому році, що починається 1-го жовтня, чотири „бомбардувальники - невидимки” по 865 мільйонів доларів за штуку. Якщо Сенат не зуміє побороти спротив перед поправкою Сассера, то плани Адміністрації купити в наступному році чотири „В-2 Стелт” зазнають невдачі.

В той же день Сенат переважно більшістю голосів прийняв рішення зменшити на 250 млн. дол. програму Департаменту оборони на випробування ракет МХ з нуклеарними боеголовками, встановлених на залізничних платформах. При співвідношенні голосів 50 до 49 Сенат відкинув пропозицію зменшити на 1.1 біліяна дол. видатки Пентагону на програму стратегічної оборонної ініціативи (СОІ) з елементами космічного базування.

Ольга Корбут тренує молодих гімнастів ЗСА

Нью Йорк. — Агентство Асоційейтед Пресс інформувало, що колишня гімнастка, в минулому відома совєтська спортсменка Ольга Корбут, висловила під час розмови з кореспондентом АП сподівання, що їй вдасться підготувати для З'єднаних Штатів Америки нове покоління олімпійців. Вона є тренером гімнастики у спеціальній школі Норкросс коло Атланти. Підготувати ці молодих спортсменів, дівчат і хлопців, вона, згідно із заявою, має намір закінчити свою нелегку працю до Олімпіади в 1996 році.

„Дуже мало часу залишилося до Олімпійських Ігор, п'ять літ — це дуже мало, щоб підготувати нове покоління до участі в міжнародних змаганнях”, — заявила О. Корбут кореспондентові „Ю-Ес-Ей Тудей”. Вона їздить тепер з однієї місцевості в другу, з одного спортивного табору до іншого у пошуках справжніх талантів, „але признаюсь вам, що знайти репліку О. Корбут є дуже важко”. З того часу, як О. Корбут розпочала працю у гімна-

стичній школі в Норкросс, число кандидатів зросло на 30 відсотків, які хочуть пробувати свого щастя у гімнастиці. „Вона має дуже великий вплив на молоді своїм підходом, факховим поясненням тощо”, — заявив кореспондентів власник цієї школи Дейвід Дей. „З нею дуже легко співпрацювати і Корбут природно передає іншим знання совєтської гімнастичної техніки”, — заявив Дей.

Ольгу Корбут знають у ЗСА також як громадську і гуманітарну діячку. В початкових місяцях цього року вона в Сієті, Ваш. відкриває фонд допомоги дітям, які хворіють на лейкоз у висліді радіації після атомового вибуху в Чорнобилі. Цей фонд носить її ім'я, а її рідне місто Мінськ віддалене тільки 200 кілометрів від чорнобильської атомової електростанції, де в квітні 1986 року настигла ця трагічна катастрофа. Ольга однак вже заклімає у ЗСА і полюбила стейт Джорджі, у якому вона живе і працює, — сказано в інформації АП.

У СВІТІ

ОПОЗИЦІЙНІ СЛОВАЦЬКІ партії виступили проти пропозиції президента Чехо-Словаччини Вацлава Гавела про національний референдум з приводу збереження територіальної цілісності країни. Колишній прем'єр-міністр Чехо-Словаччини Владімір Мечіар заявив, що Гавел веде країну до розколу замість того, щоб за столом переговорів вирішити питання про паритетне існування в нинішніх межах Чехо-Словаччини двох рівноправних республік. Непоступливість лідерів опозиції, які відстоюють ідею конфедерації, означає, що пропозиція Гавела щодо референдуму може зазнати поразки в обох палатах національного парламенту, оскільки президентові треба зібрати не менше 60 відсотків голосів.

ІРАНСЬКИМ КНИЖКОВИМ видавництвом вже третій раз відмовлено в участі у Франкфуртському міжнародному книжковому ярмарку. Спочатку організатори ярмарку надіслали запрошення вісьмом іранським видавництвам, але під тиском німецької преси змушені були відкликати їх. Відомо, що Іран запламував свою національну культуру смертним вироком Салманові Рушді, автору роману „Сатанинські вірші”, і погрозами усім особам, гричтимим до її видання. В цьому році вже вбито двох перекладачів книжки Рушді.

В ЧЕТВЕР, 26-ГО ВЕРЕСНЯ, з Гонг-Конгу літаком відлітає на батьківщину 264 в'єтнамці з числа втікачів, які залишили свою країну на човнах.

ПІДРОЗДІЛИ СИРІЙСЬКОЇ армії, які спеціалізуються в боротьбі з наркотиками, виявили в ливанському місті Захла підпільну лабораторію, в якій виготовлялися кокаїни. На місці злочину арештовано двох осіб. Ливан є одним з найбільшійших у світі виробників гашишу — від 700 до 800 тонн річно.

В ОСТАННІ ДНІ УКРАЇНА була змушена різко обмежити кількість повітряних рейсів до інших республік колишнього СРСР. Причина одна: нема нафти для літаків. 330 українських літаків фактично закрито 25.

У ФРАНЦІЇ І ЗСА створено термоневронні системи для виявлення в багажі авіапасажирів бомб і наркотиків. Ймовірність виявлення — 98 відсотків. При цьому багаж не треба навіть відкривати. Пропускає можливість системи — 600-700 одиниць багажу за годину. Єдиний її недолік — 1 міль. дол. вартості.

Л. КРАВЧУК ВІДВІДАВ УНІГУ І БАВНД БРУК

Бостон, Масс. — Кореспондент газети „Нью Йорк Таймс” Кліфорд Кравс обширно інформув у числі з 30-го вересня про перебування Леоніда Кравчука, голови Верховної Ради України та супроводжуючих його осіб в Гарвардському університеті і Українському Науковому Інституті.

Численні присутні, між якими були науковці, журналісти, економісти, студенти та особи інших професій, доряджували Кравчукові покінути з комуністичною системою, а в економіці перейти якнайкраще до системи вільного ринку. Засипаний численними питаннями Кравчук не погоджувався з поспішністю ліквідації теперішньої системи в економіці, бо всякі зміни несподівані і несплановані можуть викликати не тільки економічні, але й соціальні неприємності. Очевидно, не всі економісти погоджувалися з аргументацією Л. Кравчука і як приклад ставили Польщу, яку однак не можна порівнювати до України, бо польський некомуністичний уряд отримав відразу, хоч невелику, економічну допомогу Заходу і тим самим Польща оминула „соціальні заворушень” і всенародного невдоволення новим урядом.

Вілліам В. Гоген, спеціаліст Гарвардського університету для справ України, а зокрема економіки, відкинув категорично аргументацію української делегації і заявив, що чим скорше Україна позбудеться централістичної, тобто всесоюзної економічної залежності, тим краще буде для неї, бо економіка дуже тісно пов'язана з політикою.

З економічних справ розмова скоро перейшла на політичні і оборонні проблеми, які Україна мусять розв'язати в найближчому майбутньому. Тут Л. Кравчук заявив, що Україна не зацікавлена атомовою зброєю і хоче залишитися безатомовою державою, але він не погоджується, щоб стаціонарну на території України нуклеарну зброю перекинути на територію Російської федерації. Він однак не дав ніякої відповіді на питання чи Україна підтримуватиме думку про зняття нуклеарних ракет,

але настоював на тому, що Україна мусять брати участь у вирішуванні цієї справи.

Обговорювалися також справи есентуального визнання України Адміністрацією президента Джорджа Буша. Кравчук в цьому відношенні заявив, що Уряд ЗСА не повинен підтримувати тільки центральний уряд СССР і Міхаїла Горбачова та супротивлятися виходові із Союзу численних республік, які на це мають історичне право. Опозиція Америки до справи розбиття імперії може несприятливо відбитися на її політиці. Але Адміністрація Буша і сам Президент, який тепло прийняв у Білому Домі Л. Кравчука і його делегацію у середу, 25-го вересня, воліє почекати зі справою визнання аж до вислідів референдуму заплянованого, разом з виборами президента, на 1-го грудня цього року.

Л. Кравчук дуже обережно і вміло, каже К. Кравс, звернувся до присутніх американців, обіцяючи підтримку для справ свободи, пошанування прав людини, обіцяючи американським вченим доступ до численних досі заборонених архівів.

Вміжчасі Кравчук і офіційні особи відвідали Чикаго, Вашингтон, Нью Йорк, Бавн Брук і оглянули цікаві історичні місця. Відбулась також зустріч Кравчука з релігійними лідерами.

Відвідуючи ослідок Української Православної Церкви в Бавнд Бруку Л. Кравчук виголосив там патрістичну промову до кількох зібраних американців українського походження, які прибули на цю зустріч із Сомерсет повіту і довколишніх околиць. „Ваші діти і внуки можуть тепер їхати вільно в Україну і там вони не тільки побачать, але відчують історію свого народу”, — заявив Кравчук. „Я хочу вам сказати, що Україна є також вашою землею”. Голова ВР України відвідав Патріарха УАПЦ Київського і всієї України Мстислава, 93-річного релігійного лідера. Між присутніми був також сенатор Білл Бредлі і стейтовий сенатор Джан Ювінг, республіканець із Сомерсет.

В АМЕРИЦІ

ГРУПА СЕНАТОРІВ і конгресменів, які обговорюють видатки на космічну програму в наступному фінансовому році, що починається 1-го жовтня, погодилися виділити на створення орбітальної космічної станції 2 біл. дол. Таку ж суму просив і президент Джордж Буш. Загальна сума видатків на нову космічну станцію — 40 біл. дол. У зв'язку з цим деякі законодавчі виступають проти її створення, підкреслюючи, що в країні багато проблем, які вимагають немалих видатків. Проект космічної станції був готовий ще у 1984 році, але лише тепер НАСА приступає до його здійснення.

ГУБЕРНАТОР АРКЕНЗАСУ демократ Білл Клінтон дав зрозуміти, що 3-го жовтня він висуне свою кандидатуру на президента. Виступаючи на щорічній конференції видавців газет, Б. Клінтон сказав: „Думаю, що всім ясно, що я вже зробив рішення”. Найближчі асистенти Клінтона сказали агентству АП, що він твердо і остаточно вирішив боротися за Білий Дім. Губернатор Арканзасу появлявся останніми тижнями на кількох зборах в різних містах і стейтах разом з іншими однопартійцями — претендентами на пост президента. Поки що три демократи висунули свої кандидатури. Це колишній сенатор з Массачусеттс Пол Конгас, сенатор з Айови Томас Гаркін і губернатор Вірджинії Даглас Вайлдер. Не виключено, що до демократів приєднається і негритянський пастор Джессі Джексон, який уже двічі без успіху брав участь у боротьбі за президентуру.

АМЕРИКАНСЬКА ЕСКАДРА на чолі з літаконосцем „Айзенгавер” вийшла з портів перебування і взяла курс на Середземне море. В склад групи крім літаконосця входять сім бойових кораблів та 9,000 морських піхотинців на покладі. Ескадра проведе заплановані маневри в Середземному і Червоному морях та в Перській затоці.

ВИСТУПАЮЧИ НА УРОЧИСТІЙ церемонії в Манагуа, американський посол в Нікарагуа Геррі Шлодерман заявив, що З'єднані Штати подарували 259.5 міль. дол. з заборгованості цієї країни. „Цей борг віднини став надбанням історії”, — сказав посол. Загальний зовнішній борг Нікарагуа перевищує 9 біл. дол. Частина цієї заборгованості бере початок ще з часів диктатора Сомози, однак більша частина суми була позичена в роки правління сандіністів. Виступаючи на церемонії, президент країни Віолетта Чаморро сказала: „Ми залишили позаду минуле. Демократичне Нікарагуа дивиться в майбутнє з оптимізмом”.

Л. КРАВЧУК ВІДБУВ РЯД ЗУСТРІЧІВ В ОТТАВІ

Л. Кравчука на льотвищі в Оттаві вітає міністер Б. МекДугал

Оттава (С. Яворський). — Невдалий державний переворот у Москві в днях 19—21-го серпня цього року і проголошення акту незалежності української держави 24-го серпня вплинули позитивно на рішення канадського уряду в справі запрошення президента Верховної Ради України Леоніда Кравчука. Як відомо, канадське міністерство закордонних справ ставилося дуже обережно відносно того хто має вислати запрошення від федерального уряду, боючись образити центральні власті в Москві. Канадське міністерство закордонних справ мало посператитися, щоб таке запро-

шення вийшло від спікера Палати Громад Джана Фрейзера. Однак в Едмонтоні, на бенкеті з нагоди святкування століття українського поселення в Канаді прем'єр-міністер Браен Малруні повідомив присутніх, що він особисто вислав запрошення президентові Верховної Ради Кравчукові приїхати до Канади з офіційною візитом.

Помімо того, міністерство закордонних справ Канади, зокрема протокольне бюро міністерства, ще далі ставилося із застереженням відносно статусу Кравчука. В п'ятницю, 13-го вересня до Оттави приїхав Геннадій Удовенко, посол Укра-

їни до Об'єднаних Націй, разом з Г. Чернявським, керівником відділу міжнародних зв'язків при Верховній Раді, і В. Вакуленком, відповідальним за охорону президента, для переговорів з канадськими урядовими міністерства закордонних справ. Удовенко уважав, що Канада повинна трактувати Кравчука як голову держави, однак урядові міністерства не погодилися на це і настояли на тому, що Кравчук буде в Канаді як голова Верховної Ради. Були таж короткі дискусії про те, які прапорі будуть уживані, але

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svoboda: (201) 434-0237 U.N.A.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. U.N.A. members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Реалізм і компроміс, а не максималізм

У минулому тижні підписано між Азербайджаном та сусідньою Вірменією перший в історії Сходу Європи договір, який ліквідує дотогочасну ворожнечу між цими країнами й встановлює підставу під майбутні приязні взаємини. Це далеке від України країни і ніби непричетні до української проблематики. А все ж — ця подія породжує деякі паралелі з історією України.

Кістю незгоди між Азербайджаном і Вірменією була азербайджанська провінція Нагорно-Карабаш, де більшість населення становлять вірмени, католики, та меншість азербайджанці, мусульмани. Але ця провінція залежала від центральної азербайджанської влади, яка поступала супроти вірмен у названій провінції так, як більш-менше польська державна влада в роках 1919-1939 супроти українців. Вірмени у названій провінції бунтувалися й сусідня державна Вірменія заступалася за них — вимагаючи приєднання до неї, Вірменії, цієї азербайджанської провінції. Наслідок цього конфлікту був такий, що у трьох останніх роках у провінції Нагорно-Карабаш згинуло кількості осіб, півмільйона тамошніх мешканців втекли, прогнані військовими відносинами, і згинули десятки воєнків по стороні Вірменії та Азербайджану. За панування Михайла Горбачова центральною радянська влада намагалася встановити там мир і спокій таким способом, що висилала туди війська, яке по-військовому, силою, боронило легальне право Азербайджану до цієї провінції.

Як стверджує виразно кореспондент „Нью Йорк Таймсу“ Ю. Келлер у своїй кореспонденції до цього щоденника з 24-го вересня ц.р. — Горбачов ніколи не цікавився суттю конфлікту і не старався поладити конфлікт. Інакше повівся президент Російської Федерації Борис Єльцин, який приїхав туди разом із президентом Казахстану як мирові посередники. Цілоденні переговори із представниками Азербайджану й Вірменії та з висланих там становища вірмен і азербайджанців із цієї нещасної провінції — закінчилися компромісом, в якому Вірменія відмовилася від претензій до цієї провінції та зате уряд Азербайджану погодився на призначення цієї провінції з більшістю вірменського населення територіальну автономію. Рішено розв'язати збройні відділи вірмен і азербайджанців у провінції Нагорно-Карабаш та задокументовано, що всі зацікавлені у цьому конфлікті сторони зобов'язалися всякі можливі майбутні суперечки ладнати мирно, переговорами, з відмовою від збройної сили. Цей документ підписано у прикордонній розкішній дачі, яка була власністю колишніх комуністичних бонзів. У цій дачі Горбачов і німецький канцлер Гельмут Коль домовилися до згоди Горбачова на з'єднання Німеччини: Коль перекупив Горбачова, обіцявши дати більйони на побудову домів для радянського війська, стаціонарного у Східній Німеччині, щоб воно мало куди вертатися. До речі: ця радянська 300,000-на армія все ще перебуває у колишній Східній Німеччині, бо ці воєнки не хочуть вертатися „на родину“...

Паралелю з українською проблематикою у тому, що ми втратили Лемківщину, Холмщину і Засяння, українські землі, які включено у кордони Польщі. Сталося це на базі польсько-радянського компромісу, без запиту місцевого автохтонного населення про його волю. Але хід історичних подій закріпив той стан. Змінилося теж відношення Польщі до України — на місце колишньої польської концепції про поділ Сходу Європи між Польщу й Росію коштом України й Білорусі, прийшла концепція союзу Польщі й України проти Москви — це задокументували відвідини у Києві офіційного представника Польщі.

Максималізм є 100-відсотковим здійсненням ідеалу. У реальній дійсності воно буває нездійсненною мрією. Президент Вірменії правильно ствердив, що компроміс з Азербайджаном нікого не задовольняє. Він казав правду. Компроміс нікого ніколи не задовольняє. Але без компромісу у родині, у суспільстві, у громаді й міжнародному світі нема згоди, нема спокою. Такий є порядок у світі. Хочемо всього, можемо досягнути тільки дещо. Бо коли би не було компромісів — розлетівся би світ у безупинній війні всіх проти всіх. Невірогідно і неприємно, але правдиво.

Ніколи і ніде не припиняли українці-політв'язні боротьби з ненависним радянським режимом. Ворог був нелюдою жорстоким, сотні тисяч, мільйони українців розчавили страшенне колесо „Страни соціалізму“ Імена тих людей стерто часом, але самі злочини ми повинні пам'ятати.

Цей нарис написано на основі розповіді Василя Партику, мешканця села Костенів Перемишлянського району на Львівщині, багаторічного політв'язня таборів ССРСР, який був безпосереднім учасником подій майже сорокалітньої давності. Він розповів про страйки політв'язнів на шахтах Воркути, під час якого було вбито сотнями понад триста безвинних людей, українців. В цій розповіді і біль втрат і звернення до нас, живих, пам'ятати про них, гідно вшанувати їх пам'ять, в ній і крах останніх найменших надій та віри в цю партію, від якої в таборах чекали допомоги, а одержали кулі, в ній і настанова постійно пам'ятати, що всі нещастя, кров, кривд, смерть і поневір'я принесли нам, українцям, Російська імперія та її духовний спадкоємець — Советський Союз.

У липні 1953 року, групу в'язнів, всього тисячу двіста осіб з різними термінами ув'язнення відправили з та-

Юрій Стефанівський

СТРАЙК

борів Караганди до Воркути, де поділили по триста чоловік на різні вугільні шахти п. Партику з друзями попов у табір шахти номер сім. Поселення їх у трьох бараках, відгороджених від решти колючим дротом для проходження карантину. В порівнянні з Карагандою годували краше: в їдальні давали вдосталь хліба і зупи, яку в'язні називали баладою. Людей з жахом згадували табірний режим в Караганді. Там на роботу завжди виводили під посиленою охороною, яка рухалася з обох боків колони у шаховому порядку. Наприкінці колони їхала машина з кулеметами, а біля неї йшли солдати з собаками. Судилна огорожа висотою три метри відділяла людей від світу і кожного ранку оперування жений НКВД, якого називали „кумом“, обходив табір і якщо бачив, що через дошки, деє просвічує світло, наказував негайно забивати щилину. Носили в'язні однаковий темний бумажний одяг, на якому були нашиті номери. Змінювати номер ніхто не мав права — за це жорстоко карали. Людей виснажували надмірною працею, голодом і в той спосіб до-

водили до повного виснаження та смерті. За найменші провини били смертним боєм, карали карцером чи „буром“ (бараком усиленого режиму), тобто тюрмою в тюрмі. Тут забороняли тримувати посилки і листи від рідних — і це була найтяжча кара.

На Воркуті не було такої охорони, хоча табір є табором. Він був огорожений колючим дротом, що давало можливість принаймні бачити тундру. Що чекало в'язнів далі, не знав ніхто. Прийшла звістка про арешт Берії, люди заворушилися, почалися розмови „Нас дурно засудили. Це робота Берії“. Всі чекали змін.

Якось в неділю Партику в числі інших десяти в'язнів забрали за межі зони розбирати старий барак на дрова для кухні. Вперше за три роки неволі він зміг більше - менше вільно перейти по траві, помилуватися вбогою північною природою. Неподібно була річка, в'язні скинули черевик і зайшли у воду, бо сонні ходили по тундрі, збирали квіти. Мимоволі згадалася батьківська хата, ясені край дороги, потічок, що в'ється серед села — і на душі ставало тепло і

радісно.

Табір повернув мрійників до суворих реалій. В цей день розпочався страйк, поштовхом до якого стало те, що солдати хотіли заслати в'язнів урядову для них футбольний майданчик. Люди відмовилися, найбільш галасливим наглядом хотіли накласти на рудники, але товариші не дали. Охорона збила кілька в'язнів — і тоді повстав цілий табір. На вимогу страйкового комітету разом із начальником табору прийшов прокурор по нагляду. Йому було поставлено такі вимоги:

1. Нікого з карагандинців не забирати.

2. У зв'язку з арештом Берії в'язні вимагають приїзду когось із членів Політбюро ЦК Компартії і до його приїзду до праці не підуть.

На другий день у зону приїхав начальник Воркут-Лагу генерал Дерев'янін з комісією і питали, які скарги. В'язні наполягали на приїзді члена Політбюро і з буд-чим іншим вести переговори відмовилися.

На третю ніч до комісії приїхав міністер МВД і прокурор Комі АССР. Вони вимагали припинення страйку і почали погрожувати зброєю. Страйковий комітет стояв на своєму і

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Рудницький

„АМЕРИКА ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ“ — „УКРАЇНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ“

Україна, що вийшла друком у Львові в 1900 році. Аналізуючи тодішнє положення України під російським, царським караулом, Міхновський відрізняв два основні табори населення в Україні: царських апаратників — здебільшого москалів, а там і своїх „відступників“ з одного боку, та борців за визволення України, проти яких виступали всіма засобами „охранні“ перші. І тут не бачив Міхновський іншого виходу, як боротьбу аж до перемоги національного табору. „Усіх, хто на цілій Україні не за нас, той проти нас“, значить усіх хто поневолював Україну, чи сприяв цьому процесові колоніалізму, треба було вважати за табір ворожий українській визвольній справі. Їх треба було поборювати всіма засобами, включно до здійснювання гасла „Україна для українців“. У доповідні до цього Міхновський виразно стверджує: „Доки хоч один ворог — чужинець лишиється на нашій території, ми не маємо права покласти оружжя“.

При інтерпретації гасла „Україна для українців“ треба насамперед брати до уваги розуміння Міхновського поняття „неукраїнців“. Під це поняття він підтягає не тільки зайшлих окупантів, але й їхніх помічників українського походження із „спідним серцем“ що перейшли „до табору наших ворогів“. Отож неукраїнський табір це, на його думку, окупанти неукраїнського походження, а теж і їхні вислуж-

ники-земляки, в жилах яких прите сукровата кров рабів.

Хто ж тоді „українці“ Міхновського? Силою протиставити таборів ворогів України — табір її патріотів складається не тільки з українців етнічного походження. До цього табору належать і чужинці, що живучи в Україні, хочуть бачити її незалежною, самостійною державою. Іншими словами, це майбутні потенційні громадяни вільної української держави, це плеяда тих усіх Рильських, Ейхельманів, Марголінів, а там і Клевнів-Буркгардтів, Серебрякових-Антоновичов, Олен Курилів ітд. ітд., що для них Україна була батьківщиною, а справа українського визволення була їхньою справою буття, чи небуття.

Україна була отже не тільки для „братів козацького роду“, але й для всіх, хто належав до табору борців за її визволення, в тому й тих, що хоч і не „козацького роду“ почували себе українцями, українськими патріотами.

Вертаючися до доктрини Монро, сама собою постає аналогія до американських відносин із-перед 200 років. До борців за деколонізацію ЗСА належали не тільки англосакси, чи британці взагалі, але й „американці“ французького, слов'янського (головно польського), німецького й іншого походження — всі вони належали до табору однодумців Вашингтона. Його „новим і праведним законом“ „Америка“, як пізніше

проголосив Монро, власне для таких „американців“, а не для європейських колонізаторів, чи їхніх підполітичних апаратників. А модерні митні й імміграційні закони актуалізують цю доктрину й то не тільки щодо Америки. Коли взяти до уваги систему імміграційних пріписів сучасних держав, то виразно впадають у очі вимоги льоального майбутнього громадянства даних прибульців: Америка для (майбутніх) американців, Канада для майбутніх канадців, Австралія для майбутніх австралійців, ітд., ітд.

Отож доктрина Монро в модерній інтерпретації поширилася не тільки на американський континент, але стала міжнародною засадою імміграційних систем. Не даром теперішній віцепрезидент ЗСА Д. Квейл ствердив у 1988 році, що ця доктрина „жива“ й нині.

*
*
*

Іван Липа в своїх спогадах у „Зорі“ за 1892 рік згадує пропочатки Тарасівців у часі прогулянки на Шевченкову могилу в Каневі влітку 1891 року: „Тут то ми й ухвалили заснувати таємне українське політичне товариство і на честь нашого Поета й того місяця, де та думка виникла, назвали його „Братство Тарасівців“ (стор. 92).

Сто років проминуло з того часу. Україна пережила багато важливих подій, у тому заіснування самостійної ні від когось незалежної Української Народної Республіки з років 1918-1920. Перебачування й ідеї Тарасівців здійснилися й здійснюються й тепер у нашій дні.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДОПОМОЖІТЬ І. ДЕМ'ЯНЮКОВІ

Бажаємо поінформувати Вас про найновіший перебіг подій у 16-літній справі Івана Дем'янюка, яка знаходиться на новім етапі. В цей час, як деякі люди здавалися і попадали в розпуку, Ваша стійкість, молитви і грошові пожертви дали змогу наш шукати нові докази і продовжувати оборону Дем'янюка.

Ми знайшли нові документи, в яких є докази, що Іван Дем'янюк не є „Іван Грозний“.

14-го серпня ц.р. Йоран Шефтель, адвокат Дем'янюка, представив знімку Марченка і 20 знімає до найвищого ізраїльського суду. В цих документах є звання вартівних з табору Трєблінка, що Іван Марченко був брутальним вартівним, який вбивав жидів газом.

Деякі факти, які є описані в документах: Марченко мав чорне волосся, темні очі, видуті губи, довгий шрам на шії; Дем'янюк був блондин, мав сині очі, вузькі губи, і не мав шраму на шії. Марченко народився у селі, як є віддалене сотні кілометрів від села, в якому народився Дем'янюк. Марченка взяли німці в 1941 році в полон і він працював вартівним у жидівському гетто у травні 1942 року; натомість, ізраїльський суд прийшов до висновку, що Дем'янюка німці взяли в полон шойно в травні 1942 року. Деякі звання в документах були задокументовані за свіжої пам'яті в 1944 році.

Твердження, що „Дем'я-

нюк є винний без найменшого сумніву“, яке під час останніх 16 років робили прокуратори і судді в ЗСА і Ізраїлі, і на базі якого вони засудили Дем'янюка на смерть — є помилкове і неправдиве.

На цій підставі 14-го серпня адвокат Дем'янюка домагався його негайного звільнення з тюрми. На це не погодився ізраїльський прокуратор і домігся від ізраїльського суду продовження справи на чотири місяці, щоб далше шукати докази, що Дем'янюк є винний. Ми припускаємо, що прокуратор робить старання, щоб зфабрикувати справу проти Дем'янюка з іншими варіантами.

Ваша фінансова підтримка, на яку ми розраховуємо, допоможе нам рятувати Дем'янюка від страти. Через драматичні світові події ми зробили прогрес у справі оборони Дем'янюка і маємо докази, які підтверджують його невинність, справедливості нашої справи і необхідність його звільнити з тюрми якнайскорше. Ми знову звертаємося до Вас з проською пожертвувати гроші на оборону Івана Дем'янюка і допомогти нам завершити задану справу. Без Вашої допомоги, не зможемо цього доклати!

Едвард В. Нижник

Іван Дем'янюк, мол.

Просимо переслати Ваші датки до: I. Demjanjuk Defense Fund, P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192.

ПОШУКУЮТЬ ДВОВОДНОГО ІНЖЕНЕРА

Як було подано в щоденнику „Свобода“ з 21-го вересня 1991 року, в Києві перебувала делегація зі стейту Айова з метою відкриття Українсько-американського центру в галузі агропромислового комплексу і в цьому проєкті візьмуть участь понад 40 фірм стейту Айова.

Нижче підписаний був в безпосередній зустрічі з членом цієї делегації професором Айова університету, д-ром Джаном Гельмутом. Він заявив що Iowa State University Center for Agri-

cultural and Rural Development спонзує приїзд до Америки 46-ох економістів з України для перевизначення і пошуку інженера-українця, фахівця у проєктуванні і побудові доріг із знанням англійської і української мов для двосторонньої обслуги.

Зацікавлені можуть отримати дальші інформації, телефонуючи на число (908) 755-8156.

Дам'ян Геча

Н. Плейнфілд, Н.Дж.

В ЧЕТВЕР, 26-ГО ВЕРЕСНЯ, президент Єгипту Госні Мубарак прибув до Москви на дводенну візиту. На переговорах мова йшла про міру сприяння Єгипту у справах Москви дістати позику і кредити від нафтових арабських держав. Осам ель-Баз, політичний радник Мубарака, запевнив, що президент зуміє переконати арабські уряди прийти на підмогу Советському Союзу. Савдійська Арабія вже пообіцяла Москві кредит на суму 1.5 бл. дол.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР КАНАДИ Брасен Малруні виступив з пропозицією внести у конституцію країни зміни, пов'язані з визнанням франкомовної провінції Квебек „особливою спільнотою“. Серед пропонування поправок — введення виборів до Сенату, а також надання права самовизначення територіям, заселеним індіанцями і ескімосами.

ЗІ СТОЛИЦІ ЗАІРУ Кіншаси продовжується евакуація французьких і бельгійських громадян, викликана повстанням десантних частин проти президента Мобуту.

себе виправдував як м'яг, але не встоявся проти українських пластунів, які підкреслювали, що хоч вони родилися в Америці, все ж таки володіють українською мовою. Щоб закінчити неприємну для нього розмову бандурист підняв бандуру і почав знову співати.

Учасники мандрівних стежок культури „Крок через океан“ були першими пластунами, які офіційно, в пластових одностроях, відвідали могилу Тараса Шевченка в Каневі і пластовим гимном та кличем „Скоб“ віддали належне нашому великому Кобзареві.

Представники проводу табору відвідали Патріярха УАПЦ Мстислава І в Києві, капеляна Пласту в діаспорі. Патріярх, хоч втомлений працею та слабким здоров'ям був йому радий відвідинам, цікавився прогулянкою, хотів щоб йому якнайбільше розказати що будемо робити і куди мандрувати. Хоч нас попередили, що зустріч повинна бути коротка, але Патріярх не уважав на обмежений час і все завдавав нові питання. Комендантка табору подарувала патріярхові відзначку табору, а від Патріярха ми отримали образці зі святими з підписом, та патріярхальне благословення для цілого Пласту.

Після чотириденного перебування в Києві пластуни і пластуни попрашилися з цим прекрасним містом і двома автобусами вирушили на захід до Івано-Франківської області. Дорога була тяжка і далека — хто знайомий з українськими дорогами, той напевно співчуватиме з таборівниками, які чотирнадцять годин висидили в гарячих автобусах, що повзли по дорогах покритих ямами і іншими перешкодами. Прибувши до Яремча — на турбазу „Гуцульщина“ о четвертій годині ранку, ніхто навіть не уважав, у якому прекрасномальовничому містечку вони знаходяться. Лише наступного ранку пластуни й пластуни мали нагоду пригланутись до району який здобув славу не лише завдяки здоровому повітрю, річці Прут, але й також завдяки пригодам славних опришків та їхнього ватажка Олексія Довбуша. І дійсно пластуни захопилися легендою Довбуша особливо після того, як вони побували в тих місцях, де він ходив, і побачили скелі Довбуша.

Дальше буде.

Пл.сен. Слава Рубель, ПС
Пл.сен. Мурта Зелик

„КРОК ЧЕРЕЗ ОКЕАН“

І.

„Подруго я знайшов Україну“, — із захопленням заявив молодий пластун з Чикаго, учасник табору „Мандрівні стежки культури“ під назвою „Крок через океан“. Після дводенного перебування в Києві, він вперше побачив синьо-жовтий прапор на площі незалежності і нарешті зрозумів, що він в Україні, в його духовній батьківщині. Такі заяви неодноразово доводилося чути керівникам цього першого в історії Пласту офіційного спільного україно-американського табору. 72 учасники табору походили з різних міст Америки й України: Києва, Львова, Івано-Франківського, Коломиї, Стрия, Жидачева, Нью Йорку, Філадельфії, Чикаго, Джерзі Сіті, та інших міст східного побережжя ЗСА. Організаторами табору був курінь „Перші стежки“. Провід табору складався з комендантки пл.сен. Марти Зелик, ПС ЗСА, заступника комендантки пл.сен. Олеса Криськова-Чорноморця, Україна, бунчужного ст.пл. Тараса Ганкевича ОХ ЗСА, писаря ст.пл. Ігоря Березовського, Україна, інтенданта, ст.пл. Івана Хмеля, Україна. В склад проводу також входили пл.сен. Ореста Федіяка і пл.сен. Слава Рубель „Перші стежки“ ЗСА.

Цей унікальний табір почався 3-го серпня, 1991 року. коли з летишча в Ньюарку, Н.Дж., відлетіла група 32-ох пластунів і пластунок почерез Франкфурт і Варшаву до Києва. На Бориспольському летищі в столиці України їх зустріли українські пластуни, вдягнені в пластові однострої, з квітами в руках, з пластовим привітом „Скоб“. Уже від першої зустрічі було ясно, що „українські“ й „американські“ пластуни знайдуть спільну мову. І дійсно до наступного вечора, коли відбулося офіційне відкриття табору і учасників було поділено на гуртки важко було відгадати хто з якої країни. Усвідомлюючи історичну важливість цього табору учасники спільно вибрали для нього назву „Крок через океан“. Свій табір вони пояснили

так: протягом свого існування пластова ідея зробила кілька кроків через океан. Спочатку ідея скаутингу переступила океан із Великобританії на Україну де вона захопила основоположника українського Пласту, проф. Олександра Тисовського. В сорокових роках, після Другої світової війни пластова ідея знову зробила крок через океан, де вона продовжувала своє існування серед українських громад в їхніх прибульчих батьківщинах. А от зовсім недавно Пласт зробив свій, маємо надію, останній крок через океан і повертається на своє місце народження, на Україну. Назва „Крок через океан“ також віддзеркалювала особисті кроки, які кожний „американський“ пластун зробив для того, щоб брати участь в таборі „Стежки культури“. Вибравши загальну назву табору учасники вирішили дати своїм гурткам менше серйозні назви: „Наша мета — смерть комунізму“, „Мінеральні бульки“, „Майже задоволені“, „СВ (Самі варяті)“, „Хвиля пива“, „Товариство здохлої корови“, „1, 7 + 3 тимчасово“. Гуртки, до речі, були мішані — хлопці, дівчата, українці, американці — і це значно допомогло у нав'язанні дружніх стосунків між таборівниками.

Кінь так зацікавив таборівників, що вони дослівно відмовилися його покидати в намічений час й продовжувати мандрівку. Провід не мав вибору: пішов на руки учасникам і продовжив перебування у столиці на якийсь час. Окрім оглядин найвишніших культурних, історичних та політичних пам'яток Києва, пластуни і пластуни мали час задовольнити свої особисті зацікавлення і саме ці зайняття викликали найкращі переживання. Вони ходили по місту, зустрічалися з киянами, розповідали про себе, про Пласт. З гордістю треба підкреслити, що молоді українці виявили незвичайне розуміння політичної ситуації в їхній батьківщині. Їхня реакція на російську мову, яка, на жаль, ще далі переважала на вулицях Києва, була особливо гострою. От наприклад, побачивши біля Софійського собору бандуристу, який співає прекрасні українські пісні пластуни розпочали з ним розмову. Коли він відповів ім російською мовою вони обурено почали його картати за те, що він — одягнений у вишивану сорочку, — співає старовинні козацькі думи, а от говорять не рідною мовою. „Дядя“

Страйк

(Закінчення зі стор. 2)

на другий день заперкла вся Воркута — страйк підтримали інші табори, зв'язок з якими в'язні тримали через вільних людей.

Припинився рух поїздів — всі колеї були забиті порожніми вагонами під ву́гіль. До Воркути прибули регулярні частини Уральської військової округи. На сторожових вишках виставили націлені на табори кулемети. Посилили охорону довкола табору — патрулі, а далі, в тундрі, в шапках були солдати.

Коли почався страйк, адміністрація всіх активістів позвонила у табір каторжників, де був побудований спеціальний барак, іншим словом, тюрма. Кожного дня їх виводили на прогулянку. Одного разу два з них зробили крок в сторону зони шахти номер сім. Пролунали постріли. Ввечері в'язні ховали двох своїх товаришів. Ця вістка облетіла всі табори. Були вивішені жалобні прапори, проводилися мітинги, на яких засуджувалася сваволя влади.

В зону шахти сім зайшов наглядчик із зброєю. Страйковий комітет вийшов з вимогою для запобігання кровопролиття забрати людей із зброєю із зони, втікачі ніхто не збирається та заявив, що вірить тільки партії і сподівається, що вона його вислухає.

Аж на десятій день приїхала комісія з Москви, її очолював заступник міністра внутрішніх справ СССР маршал армії Масленников з чотирма співпрацівниками. В'язні вишуквали на футбольному полі, перед трибуною, обличчя до обличчя виставити роту автоматників із зарядженою зброєю. Комісія вийшла у супроводі генерала Дерев'якіна і табірною начальства. Першим виступив маршал Масленников: «Ви требовали комісію. Ми при-

ехали. Говорите, какие у вас требования?». Від табору шахти №7 виступив один з організаторів страйку Лавандо і спитав, чи будуть люди покарані за участь у страйку. Маршал гарантував, що не будуть. Лавандо розповів про свавілля адміністрації, знущання охорони та наглядців, про несправедливість суддів, часте продовження терміну ув'язнення, через що мало хто виходить з табору і жадає опіки Організації Об'єднаних Націй. Конкретних відповідей не було, лише прохання вийти на роботу.

На другий день в'язні групами по 20—30 осіб виводили під посиленою охороною в тундру. Коли вивели всіх, біля прохідної засіла табірною комісія з формувальними ув'язнених, а також деякі швейцарські, які вказують на активістів страйку. Їх залишали поза зоною, а решту повільно загнали в бараки. Про долю активістів страйку в тому числі згаданого Лавандо, Партіка більше не чув, правдоподібно, що вони були розстріляні всі в тундрі.

Шахта ч. 29, яка була за горою, не погодилася виходити з табору. Наступного дня людей вивели на площу і впритул розстріляли. Всього загинуло понад 300 осіб і стільки ж було поранено. Поранених потім в шпиталі добили кати в білих халатах з лікарськими дипломами. Партіка із свого табору бачив, як їхали пожежні машини зливати кров з табірної площі. В таборі викопали братську могилу і поховали жертви терору.

Смерть героїв не була мирною. Після цього страйку в таборах Воркути скасували номери на одязі, можна було писати листи до рідних, скільки хочеш, на ніч не закривали бараків. Дозволили побачення з рідними. В той самий час в'язні по скаргах почали звільняти з таборів.

ПРИЙНЯТИ ВТІКАЧІВ з Хорватії готова Італія. Про це заявив в неділю, 22-го вересня, президент Італійської Республіки Франческо Коссіга, виступаючи перед журналістами в еспанському місті Пальма. Відносно керівник італійської держави висловив стурбованість долею втікачів з Італії, які мешкають у Словенії, де від червня цього року, після проголошення республікою незалежності, загинуло понад 400 осіб.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби

приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додому.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб і усміх. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені

ROCKEFELLER CENTER
630 5th Ave., Room 1803
New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі

105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(718) 459-0111

Замовте „Свободу” для своїх рідних чи приятелів в Україні!

За 6 дол. на тиждень кожної п'ятниці летунською поштою піде на вами подану адресу в Україні 5 чисел „Свободи” за тиждень, що шойно скінчився. Сугеруємо на пробу замовити газету на три місяці і перевірити з адресатом чи він (вона) отримує газету. Ці газети, які адміністрація „Свободи” висилає таким способом доходять до адресатів в Україні.

Пам'ятайте, „Свобода” для України — це джерело інформації, це вікно у світ, це зв'язок з діаспорою!

Замовлення з адресою і відповідною сумою слід пересилати до: „Svoboda” Administration, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302.

Л. КРАВЧУК ВІДБУВ РЯД ЗУСТРІЧІВ В ОТТАВІ

(Закінчення зі стор. 1)

Підписання договору міністрами закордонних справ України і Канади (зліва): А. Зленко і Б. МекДугал. Посередіні Л. Кравчук

готова друкувати українські гроші, і ми звернулися до канадського уряду з проханням про кредити, щоб цей договір здійснити. Прем'єр-міністр Малруні обіцяв розглянути це прохання. Якщо йде про офіційне визнання української держави, то прем'єр-міністр Малруні ствердив, що він прихильно ставиться до процесу усамостійнення української держави. Однак, він правильно чекатиме на висліді референдуму заки він прийме рішення про встановлення безпосередніх дипломатичних зв'язків з Україною.

З летишів Л. Кравчук і міністр закордонних справ Зленко поїхали до будинку канадського міністерства закордонних справ, в якому міністр Зленко і міністр Б. МекДугал підписали декларацію про відносини між Канадою і Україною такого змісту:

„Державний секретар закордонних справ Канади і міністр закордонних справ України, зустрівшись 22-го вересня 1991 року в Оттаві; керуючись положенням статуту ООН, Заключного акту наради з безпеки і співробітництва в Європі, її наступних документів та Паризької хартії для нової Європи; пам'ятаючи про історичні зв'язки між народами Канади і України; бажаючи розвивати і поглиблювати контакти на всіх рівнях і заохочувати обміни в галузях політики, економіки, науки, техніки, освіти і спорту, а також в інших сферах; проголошують, що у визначенні характеру і форми майбутніх відносин між Канадою і Україною вони поважатимуть вільно та демократично висловлений вибір народу України і керуватимуться принципами міжнародного права”.

О 4-й год. по полудні Л. Кравчук прибув до резиденції прем'єр-міністра Канади Б. Малруні, який привітав його перед входом до резиденції і з яким президент Кравчук відбув розмову, що тривала приблизно 75 хвилин. Того ж вечора генерал-губернатор Канади Рамон Гнатичин запросив Л. Кравчука на офіційну вечеру в своїй резиденції.

Після вечері Л. Кравчук повернувся до свого готелю, в якому перед зустріччю з церковними і громадськими представниками українського суспільства в Канаді, йому влаштували пресову конференцію, на якій він розказав про свою розмову з прем'єр-міністром Малруні та відповіді на інші питання. Л. Кравчук сказав, що, на його думку, прем'єр-міністр Малруні пильно слідує за розвитком подій в колишньому СРСР, зокрема в Україні. Малруні висловив готовність всі конкретні пропозиції відносно допомоги в економічному розвитку України. Також на цій зустрічі обговорено можливість канадських інвестицій в Україну, канадської допомоги в організації транспортної системи, в розвитку сільськогосподарської індустрії і допомоги в конверсії воєнної індустрії, яка становила 33 відсотки всесоюзної воєнної індустрії (приблизно 1,300 фабрик). Він сказав, що український уряд вирішив запровадити свою власну грошову систему і звернувся до Малруні з проханням допомоги в цьому проєкті.

Ми вже домовилися з канадською фірмою, яка

ми між колишнім СРСР і Союзом і ЗСА. Україна готова переговорювати з іншими зацікавленими республіками (Росією, Білорусією, Казахстаном) про зменшення, а також знищення деяких видів ядерної зброї. На сьогодні Україна стоїть на так званому принципі „подвійного ключа”, то значить, щоб стратегічні ядерні сили знаходилися під одним центральним контролем, але щоб республіки, на території яких знаходяться ядерні споруди, брали участь в усіх пробах, пов'язаних з ядерною зброєю”.

Після пресової конференції Л. Кравчук відбув зустріч з церковними і громадськими представниками української Канади. На цій зустрічі він розказав про теперішню ситуацію в Україні, про свої розмови з канадським прем'єр-міністром і генерал-губернатором та про прогрес українського законодавства після проголошення Акту державної незалежності.

Наступного дня, вже о 8-й год. ранку, під час сніданку, Л. Кравчук зустрівся з директором банкового підприємства, яке друкує банкноти не лише для Канади, але і для інших держав. Уряд України вже принципово погодився з цим підприємством про друкування українських грошей, з тим, що директор українського національного банку, який має незабаром бути в Канаді, підпише остаточний контракт, при умові, що до того часу знайдуться відповідні кредити.

О 10-й год. ранку Л. Кравчук з дружиною, міністрами і членами Президії Верховної Ради був гостем директора державного музею цивілізації Дж. МекДоналда і куратора української ювілейної виставки д-ра Б. Климаша.

Опісля Л. Кравчук мав коротку зустріч з лідером офіційної опозиції канадської Палати Громад Жаном Кретіеном, а в полудне він був гостем д-ра О. Кіндія на обіді в парламентському ресторані.

На цьому обіді д-р Володимир Онісевич, відомий підприємець з Монреалю, урочисто заявив, що він дарує українському уряду нерухоме майно, недалеко від Оттави, яке складається з улюбленого будинку і приблизно 200 акрів землі, для ужитку майбутньої амбасаді України в Оттаві, при умові, що Україна буде законно суверенна і незалежна, і буде офіційно визнана Канадою та відкриє своє посольство в Оттаві.

По обіді Л. Кравчук з міністрами і членами Президії був у Палаті Громад під час так званого періоду запитань, де спікер Джан Фрейзер повідомив палату про присутність Л. Кравчука. Це повідомлення було прийняте всіма членами палати гучними оплесками.

О 4-й год. Л. Кравчук відбув півгодинну розмову зі заступником прем'єр-міністра і міністром фінансів Доном Мазанковським, а о 4:30 год. він і Ігор Юхновський взяли участь в пресовій конференції в приміщенні Національного пресового клубу. Ця конференція тривала майже півтори години і в ній брали участь багато репортерів з різних газет, радіо і телебачення.

О 7-й год. вечора заступник спікера Палати Громад Андре Шампань влаштувала прийняття для Л. Кравчука і його колеги, на якому були переважно члени канадського парламенту, які цікавилися українськими проблемами.

Того ж дня міністри В. Кравченко і Ю. Спіженко мали зустрічі і дискусії з державними урядниками на теми, пов'язані з їхніми міністерствами. В. Кравченко зустрівся з віце-міністром закордонної торгівлі Доналдом Кембеллом і його колегами. Обговорено проблеми сучасного законодавства в Україні, приватизацію, оподаткування, проєкти грошової і банкової системи тощо. Також обговорено про можливість для канадських підприємців, з їхнім технологічним потенціалом, особливо в ділянці харчування, гірничої промисловості, електричної індустрії, охорони довкілля і т.п.

Л. Кравчук і міністр Спіженко також зустрілись з канадським міністром енергетики Джейком Еппом. Вони обговорювали проблеми, пов'язані з наслідками чорнобильської катастрофи.

На цьому закінчилась офіційна візита Л. Кравчука в Оттаві. Слідуючого дня ціла група відлетіла до Торонто.

ЗАБАВА В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н.Дж. — Братство св. Вознесіння влаштує тут у суботу, 5-го жовтня, вечеру із забавою. Гратиме оркестра Стана Костіва. Початок о год. 8-й вечора. Імпреза відбудеться в приміщенні залі української православної церкви св. Вознесіння, 650 Ірвінгтон авеню. Вступ — 10 дол., вечера — 8 дол., студенти — 5 дол.

У Сороковий день смерті нашої дорогої дружини і МАМИ

бл. п.

Орісі-Ірени Держко з дому Бікалович

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 5-го жовтня 1991 року

в українському католицькому крайовому соборі Пресвятої Родини у Вашингтоні, Д. К. о год. 9-й рано;

в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й. о год. 10-й рано.

РОДИНА

ГРУПА З 240Х західних держав, у яку входять ЗСА, Канада, Японія і країни Західної Європи, нададуть Албанії допомогу харчами і медикаментами на суму 150 міль. дол.

ПОДЯКА

3 волі Всевишнього дня 29-го травня 1991 р. у Бостоні відійшов на 87-му році життя

наш дорогий і незабутній

МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п. д-р

Роман Миколаєвич

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всечеснішому о. Іванові Мофаттові із Сейлему за відправлення всіх похоронних відправ у заступстві нашого пароха о. Олександра Кенеза, який якраз тоді був в Австралії на відвідинх своїх батьків.

Про життя, осяги, заслуги, спомини у зворушливому праці покійного на Панахиді сказав д-р Осип Кравченко, колишній учень гімназії Р. Ш. в Тернополі і найближчий співробітник через 23 роки у виданні регіональних видань „Золотої Поділля”. Ми невимовно вдячні вам дорогий Осипе, що не жаліли часу, труду і приїхали здалека і так щиро попросили бл. п. д-ра Романа Миколаєвича. Дякуємо вам також за поміщення в „Свободі” цінного некрологу про мужа. Дякуємо сердечно мгр. Орестові Шудлюкові за коротке слово про мужа і щире співчуття для родини від бостонської громади.

Щиро дякуємо голові церковного Комітету Мирославу Вітіню, інж. Романові Ткачеві, усіма шанованого й любленого Борисові Гудзякові і Христі Балко-Спилицькій за цінну допомогу в похоронних справах.

Особливо щиро дякує Марії Турко, Олі Кондратюк, і все і всім учасникам Літургії Чайківської за їхнє добре-щире серце. Під час довгої недуги муж перебував вдома і вони часто відвідували його, розважали, гостили, молились, одним словом помагаючи, а це дуже підносило на дусі, в той час нас усіх. Ніколи не забуду вам цього, бох і тепер пам'ятає про мене.

Дуже вдячні також Марії Щербанович за її постійні щирі молитви і Святі Літургії в наміренні мужа.

Сердечно дякуємо Марії Мельник-Карпетян за дбайливо приготувану тризну.

Дякуємо Володимирові Бойкові, директору похоронного заведення у Роспідейлі за візирне переведення похорону.

На цвинтарі поклали покійного: інж. С. Берегуляка від місцевого відділу Інженерів і Володимира Гетьманського від Українського Народного Союзу. Сердечна подяка вам і за поміщення у „Свободі” від Товариства Інженерів короткого некрологу про мужа.

Дуже вдячні ми нашій родині, приятелям і всім, що взяли численну участь в похороні за ваші молитви, співчуття, пожертви. Нехай ласкавий Господь благословить вас усіх.

Похорон на цвинтарі закінчено піснею „Чуєш брате мій”.

Дружина — НАТАЛІЯ
Доня — НАДІЙКА
Син — ЮРІЙ

На СВЯТІ ЛІТУРГІЇ пожертували:

о. Богдан Карась (кузен) відправив у своїй парафії Святу Літургію в 40-й день смерті мужа, Стефана Осадця, інж. Аполінарій і Нуся Осадці, Мілі Луценки, Віра Грищенко, Ярослав і Христя Масний, Дмитро Мельник, Марія Щербанович, Ярослав і Люся Чайківські, родина Гошуляк, проф. Роман і Леся Романішчани, Володимир і Єлисавета Бачинські.

На ФОНД ДОПОМОГИ ДІТАМ ЧОРНОБИЛЯ:

по 100 дол. — інж. МIRON і Дануся Осадці, Адріян і Христя Балко Спилицькі;
по 50 дол. — родина Миколаєвич, Олег і Раїса Чумаки, Фін і Ярина Турко-Бордох, інж. Богдан і Таня Смолинські, інж. Анатолій і Уля Волик, Зенон і д-р Олена Цирицькі;
по 40 дол. — Оля Кондратюк, Христя Саган-Зомерс;
по 30 дол. — Марія Турко, Ярослав і Люся Чайківські;
по 25 дол. — д-р Іван Дідюк, мгр. Атаназій і Маруся Сваричевські, Лев і Оріс Маркія;
по 20 дол. — Мирослав Вітіню, Зеня Грабович, Стефа, Христя і Ігор Лукомські;
по 10 дол. — Якіс Шегрин, Лариса Дік, Дмитро Мельник, Марія Щербанович, Іван і Марія Кедрун, Льоньо Карпетян, Михайло Франківський, родина Рогач, Володимир і Єлисавета Бачинські.

Разом 865 дол.

На УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЕКТ:

по 100 дол. — родина Миколаєвич, інж. Остап Балабан;
по 50 дол. — проф. Омелія і Ніна Гріцаки, д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, інж. Олександр і Дарія Леськів, Богдан і Марія Робаки;
40 дол. — Еріка Смакула;
по 25 дол. — Вава Бачинська і Степан Сидяручак.

Разом 490 дол.

На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Нью Йорку:

50 дол. — д-р Богдан і Таня Осадці;
30 дол. — інж. Ярослав і Оля Гордещькі;
25 дол. — мгр. Роман і Оля Федорові;
10 дол. — Володимир Гетьманський.

Разом 115 дол.

ЧУДОВІ КВІТИ жертвували:

Олег і Раїса Чумаки, Товариство Інженерів — Відділ у Бостоні, д-р Франк Сисин, д-р Зенон Когут, Оксана Грабович.

Сердечно дякуємо Вам!

100 дол. — Родина Миколаєвич на місцеву українську католицьку церкву в Бостоні
50 дол. — Родина Миколаєвич на НТШ
50 дол. — Теодозій і Оля Заузіли на Відродження України
25 дол. — Ліда Пешук на „Шкільну Рад”
25 дол. — Рома Крамарчук-Лапушка на українську католицьку церкву в Оттаві
Разом 250 дол.
Загальна сума 1,720 дол.

Ділимося сумною і болічною вісткою з родиною і приятелями, що в понеділок, 18-го вересня 1991 р. в Данкірку, Н. Й. по довгий і тяжкий недузі з волі Всевишнього відійшов у вічність

наш найдорожчий і незабутній

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ І ШВАГЕР

бл. п.

ЛЕВ ЛОМИШ

народжений 3-го березня 1909 р. на Україні

Горем прибиті:

дружина — ДАРІЯ
діти

ХРИСТИНА ГРОМОЦЬКА з дочкою

ДІАНОЮ

МОТРА ЛОМИШ з дочкою АРІЯНОЮ

внук — д-р ОЛЕКСАНДЕР ЄВГЕН

ГРОМОЦЬКИЙ з дружиною СОФІЄЮ

сестри — ОРІСЯ, АННА і ЗОНЯ в Україні

та ближчі і дальша родина в Америці й Канаді

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Баффало, Н.Й.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

відбудуться

в неділю, 20-го жовтня 1991 р. о год. 2-й по пол.

в залі Українсько-Американського

Горожанського Центру

205 Military Rd., Buffalo, N.Y.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 32-ї Конвенції наступних Відділів:

40, 87, 127, 149, 304, 360

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо. НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1991 р.
3. Слово головного касира УНС
4. Обговорення загальних союзних справ
5. Схвалення плану організаційної праці на останні місяці бучного року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

В нарадах візьме участь:

Олександр Ю. Благітка, головний касир УНС
За УПРАВУ ОКРУГИ:

Роман Конотопський, голова

Василь Сивенський, секретар

Марія Боднарська, касир

РЕАЛЬНА МОЖЛИВІСТЬ!
Якщо ви хочете допомогти фінансово своїм рідним або знайомим в Україні, а також можна вислати по всьому СРСР рублі є актуальні, ціна сьогодні 32 рублі за \$1.00, за 1.000 дол. — 32.000 тисячі рублів.
Про ближчі інформації прошу звертатися на таку адресу:
M. Zadeynyi, 7601 8th St. N., St. Petersburg, Fl. 33702
Tel.: 1-813-525-8808
Доставка гарантована.

POLAND...HUNGARY...EAST GERMANY
NOW, UKRAINE
НАЛІПКИ НА АВТА В ЧУДОВИХ КРАСКАХ
Send \$2/1, \$1.50 ea./5, \$1.25 ea./50 or \$1 ea./100 to:
Ms. L. Wild, 3228 Birchtree Ln., Silver Spring, MD 20906

Маємо знову на складі деякий запас Біблії
єпископа **СЛАВОМИРА** з Югославії
**„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІЯ
ДЛЯ МОЛОДИХ“**
Загреб, 1990, нове передруковане видання, стор. 520.
Тверда оправа, ціна 30.00 дол.
Автори оригінального тексту: Йосиф Е. Крнузе і Самуїл Террієн. Біблійні тексти взяті зі „Святого писма Старого і Нового Завіту“, видавництва оо. Василіянів у Римі, 1963. Українське видання зібрав і опрацював о. Славомир Мікльовш, Перше видання 1962, друге 1973, перше українське видання 1982 року у Загребі.

**П'ЯТЬ ПРИЧИН ЧОМУ НАМ
ПОТРІБНО ПІДТРИМУВАТИ
ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА**

1. „Мушу сказати, що я переконаний, що вирок суддів в Ізраїлі був несправедливий...“
— Лорд Томас Деннінг
2. „Мені не відома ніяка інша судова справа в якій потоптано так багато процедур загально прийнятих міжнародними чинниками“.
Професор Віллем Вагенар, автор книжки „Розпізнаючи Івана: Наукова праця з легальної психології“, Вид. Гарвардського Університету.
3. „Якщо Іван Дем'янюк, в невинності якого я повністю переконаний, буде похований на шибениці Айхмана, то прийде день коли держава Ізраїль буде сидіти на лаві підсудного“.
— Патрик Бюкенан.
4. „На мою думку ця справа смердить... Прошу розглянути справу американського громадянина Івана Дем'янюка і поведінку Відділу спеціальних інвестицій (ОСІ) в нашій країні“.
— Конгресмен Джеймс Трафікант (демократ, Огайо), „Конгресовий рекорд“ з 20-го червня 1989 р.
5. „Вірю, що історія не забуде справи Дем'янюка, так як не забула справи Дрейфуса“.
— Граф Николай Толстой

Після дванадцяти років наполегливих і невтомних зусиль ми досягли багато. За свою подвигівну відвагу та витривалість Іван Дем'янюк — невинна жертва — заслужив на гідну оборону перед ізраїльським Верховним судом. Без Вашої негайної фінансової допомоги така оборона не буде можливою. Просимо допомогти нам успішно завершити останній етап цього страхотного-примари, яка триває вже понад дванадцять літ.

Просимо вислати пожертви на:
John Demjanjuk Defense Fund
P.O. Box 92819
Cleveland, Ohio 44192

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

**ЗУСТРІЧ ПРАЦІВНИКІВ
СОЮЗІВКИ 1953-1975**

1, 2, 3-го листопада 1991 р.

Ціна за 1,2 і більше осіб в кімнаті на дві ночі включає: кімнату, харчі. В п'ятницю дві години відкрита бара, буфет. В суботу коктейль, бенкет (печення пана Кваса) і танці при найприємнішій музиці 70-их років. Неділя прощання гостей.

„ТЕМПО“ І „РУШНИЧОК“

- 160 дол. від особи (податки і додатки включені).
- Діти від 5-13 років половина ціни.
- Діти нижче 4 років безплатно.
- Побажані дорослі особи.
- Замовлення просимо зголошувати скоро.
- Колишні працівники стоять на першому місці. Не давайте себе ставити у чергу.
- Остаточна дата замовлення до 1-го жовтня 1991 р. із завдатком 25 дол. від особи.
- За інформаціями телефонуйте ще сьогодні на число 1-914-626-5641.
- Приймаємо також кредитові картки.

Частина доходу призначена на **ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ.**

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerkhonson, New York 12446
914-626-5641

Небуденний концерт артистів з України

Зліва: Олег Марцинківський, Іван Кавачук, Оксана Савчук, громадський діяч Роман Данилюк і керівник групи В. Якимець.

Такий наголовок мало одне з оголошень у „Свободі“. Організатори цього концерту не помилились. Помілився мій молодий приятель, який радив мені не тратити часу, бо це, мовляв, зовсім для молодих. Цим він мене двічі образив. Перш за все не зараховую себе аж до „зовсім старих“, а подруге, програма хоч і була здебільш веселою, але тим же часом і повчальною для одних і других.

Вже ми приймали різні мистецькі групи з України, але майстрів на цимбалах і на кобзі це не мали нагоди почути.

Цей рідкісний концерт відбувся 29-го серпня в Українському Народному Домі в Нью Йорку силами трьох талановитих артистів, лавреатів виконання пісень Володимира Івасюка — Оксани Савчук (сопрано), Івана Кавачюка (цимбали) та Олега Марцинківського (кобза). Олег є композитором, а також володіє добрим голосом при власному акомпанюменті на кобзі.

Не часто був я присутній на концертах, в яких брала участь кобза. Тим разом ми почули професійного кобзаря, який чудово виконав ряд знамих нам пісень і декілька власних композицій, складених, як він сказав, в дорозі до Нью Йорку з Клівленду, а тематично вони стосувалися останніх подій в Україні. Присутні прийняли його голосніми оплесками. З його виступу ми справді могли багато навчитися, наприклад, того, що на кобзі можна виконувати веселі твори, які наші молоді таланти радше виконують на гітарі. В розмові з Олегом Марцинківським я довідався, що він свою кобзу строїть так, як гітару, а сама кобза є невеликим інструментом. Він висить через плече дослівно так, як гітара. Граючи на кобзі, відразу викличите зацікавлення чужинців, а тим самим спопуляризуєте наш національний інструмент.

Цимбали я чув багато разів, але мушу зізнатися, що такої техніки гри на цимбалах, яку нам продемонстрував Іван Кавачук, мені ще не доводилось бачити. На мою думку, його гра була неперевершеною. Тож і не дивно, що присутні прийняли його бурю оплесків.

Оксана Савчук — сопрано, вона виступала на зміні — то з цимбалістом Іваном Кавачюком, то з кобзарем Олегом Марцинківським. Присемним голосом і надзвичайно артистичним виконанням вона також половила глядачів.

Належить подякувати дирекції Українського Народного Дому, що подарувала нам чудовий, справді унікальний вечір. Тим більше, що дохід з концерту був призначений на видання українського дитячого журналу „Соняшник“ у Києві.

Принадібно хочу висловити ось що. Якщо комусь із вас доведеться бути в Києві, раджу відвідати Інститут Мистецтвознавства. Неодмінно звернете увагу на шафи із скляними дверцятами, через які видно різні інструменти. Це рідкісна колекція українських народних інструментів, яких ми маємо чимало, та рідко випадає побачити всі враз. Ту надзвичайно цінну колекцію започаткував основоположник української музики Микола Лисенко. Чимало зусиль до організації цієї унікальної виставки народних інструментів докладав у 30-их роках видатний знавець кобзи-бандури Михайло Полатай. На цій виставці почесні місця займають також цимбали і кобза.

Зовсім певно можемо сказати, що всі, хто не мав змоги бути на тому концерті, багато втратили. Велика шкода, що він відбувся в останній тиждень перед вакаціями і на залі було дуже мало молоді.

Микола Чорний

Жидівська громада Нью Йорку відзначила 50-річчя розстрілів у Бабиному Ярі

У неділю, 15-го вересня, заходами різних жидівських організацій в Америці та постійної місії України при Організації Об'єднаних Націй у синагозі при 163 Схід 67-ма вул. в Нью Йорку, у п'ятдесятіріччя розстрілів у Бабиному Ярі відбулося особливе свято відзначення. Слід підкреслити, що жиди вміють пом'янути тих своїх братів і сестер, які загинули, були жорстоко винищені під час Другої світової війни гітлерівськими нацистами. Здавалось би, що мертві не говорять, але, як показує життя, їх мова голосніша, ніж живих. Ми почули сильний голос тих, що невинно загинули від жорстоких куль нацистів — десятки тисяч людей, п'ятдесят років тому у Бабиному Ярі, серед яких були в основному жиди, українці, поляки, росіяни, цигани й інші. Серед присутніх, які прийшли згадати їх, в основному були жиди, українці, поляки, білоруси й інші національності.

Широку програму поминок відкрив президент Парк Іст синагоги Міхаель Шарф, який в короткому виступі привітав учасників і присутній дипломатичний корпус. Програму започатковано 116 Псалмом, який виконав співак цієї синагоги Моше Гефін. Після цього молоденька дівчина, Віра Бобовникова, що колись жила у Москві, і Арсен Березанський з Одеси засвітили меморіальну свічку у пам'ять тих, що загинули.

Після вступних церемоній відбувалися промови, присвячені болочим і незабутих подіям, що сталися 50 років тому у Бабиному Ярі біля Києва. Першим виступив старший рабин цієї синагоги і голова Американської Комісії збереження для американської спадщини у світі та президент організації сумління Артур Шнаер, який рвучою мовою вів вступну програму. Його словом було ділове, фактажне й глибоко осмислене. Промовець підкреслював, що у Бабиному Ярі біля Києва масово загинули десятки тисяч жидів, українців, поляків, білорусів, росіян, циганів й інших. Далі промовляв Томас Р. Пікерінг, що є американським постійним представником в Організації Об'єднаних Націй. Його слово було те, мило, ділове і зворушливе. Виступ сенатора Нью Йорку Альфонса Д'Амато був емоційним, менше прив'язаний до теми дня, а більше тематично передвирборний. З української сторони виступили з вдумливим словом міністер закордонних справ України Анастолій Зленко. На вступі він сказав кілька привітальних слів по-українськи і після цього перейшов на англійську мову. Особливо навістлював цю трагічну подію, що сталося 50 років тому і підкреслював, що 29 вересня ц. р. там же, у Бабиному Ярі, відбудеться велика поминальна церемонія при участі місцевих жидів України і тих, що приїдуть з різних країн Заходу, Ізраїлю й ЗСА і буде відкритий пам'ятник жертвам у Бабиному Ярі. Свій виступ А. Зленко закінчив на ідиш. На це вів Артур Шнаер сказав, що міністер А. Зленко може також говорити і по-їдиш.

Цікавим був виступ і посадики міста Нью Йорку Дейвида Дінкіна, який після своєї промови зачитав окрему прокламацію, присвячену 50-річчю розстрілів у Бабиному Ярі. Після виступу Дінкіна зроблено спільну знімку з А. Зленком, Шнаером й іншими і при цьому А. Зленко офіційно запросив посадики Дінкіна до Києва, що аудиторія підтримала оплесками.

Крім цього з промовами виступили: Шошана Гардін, яка є президентом Верховної американсько-жидівської організації Національної Конференції союських жидів. За Ю. Воронцова виступив з промовою Валентин Лозинський. Також промовляв постійний представник Ізраїлю до Організації Об'єднаних Націй Йорам Арідор, який першу представив як уродженець Ізраїля, а його мати народилася біля Києва.

Останнім промовляв президент від Американської зібраної федерації жидів, що врятувалися під час голокосту, Бенджамін Р. Мід. Промовець говорив з зворушенням, як учасник голокосту, але при цьому ще згадав інші місця, де гинули жиди — Тремблінка, Варшавське гетто... Згадав при цьому, що українці брали участь у Варшавському гетто. Хоч в цій справі вже було чимало спростувань з української сторони, що там українців не було, це, мабуть, до промови не дійшло.

У мистецькій частині була виконана на чело одна клясична точка і закінчено цю сумну і болочу подію жидівського й інших народів молитвою „Господь повної милости“, яку виконав згаданий співак Моше Гріфін. На закінчення вів рабин Артур Шнаер окремо назвав присутніх визначних представників дипломатичного корпусу, між ними посла України в Нью Йорку Геннадія Удовенка з дружиною Діною, а також назвав присутніх на цьому відзначенні українців, поляків, білорусів й інших національностей. В цілому вшанування жертв Бабиного Яру відбулося культурно, достойно і гідне тих, що загинули там півстоліття тому.

Микола Галів

ХЛОПЦІ З УКРАЇНИ, АЛЕ І ЗІ ЛЬВОВА

У вісті п.з. „Дивізійники зустрічаються знову“ („Свобода“ ч. 184 з 26-го вересня ц.р.) має бути: „У другій частині — вечірньої програми — забава о год. 9-й вечора до звуків оркестри „Хлопці зі Львова“. — Ред.

В ЧЕТВЕР, 26-ГО ВЕРЕСНЯ, на засіданні Північної ради було прийнято рішення про створення Балтійського інвестиційного банку з статутним капіталом 354 міль. дол. Північна рада — це є регіональна політично-економічна група, до якої входять Швеція, Норвегія, Данія, Фінляндія, Ісландія, Гренландія і Аляндські острови. На засіданні були присутні також представники Литви, Латвії й Естонії.

великої баптистської церкви Києва, Олександра Гарбузюк який з'ясував доктрину „Місії спасіння душ“, Володимир Домашовець, який у завершених викладах показав „Користь від місії“. Всі промовці з'їзду закликали делегатів і гостей триматися міцно віри в Бога, палати місієюм духом, не забувати України та свого рідного народу, який отримав волю і незалежність.

Група учасників з'їзду

(фото: Я. Кулинич)

Новий лікар у Баффало!

Присмню нам повідомити, коли наше молоде покоління вчиться і добирається успіхів в різних ділянках науки.

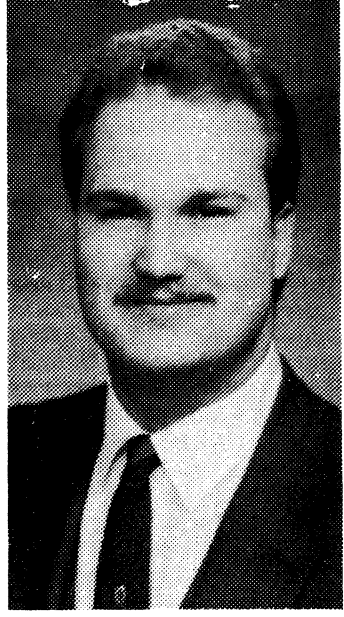
Представником нашого покоління є Михайло Самотков з Баффало, Н. Й.

Початкову, середню і вищу освіту Михайло закінчив в Баффало. В 1986 році почав студіювати медицину, котру закінчив з відзначенням в 1990 році. Тепер відбуває практику в шпиталі Баффало в галузі загальної хірургії. Під час студії займався також науковою діяльністю.

Активний в студентській громаді і Пласті, продовжує працювати над собою і для української громади, становить велике доповнення до Відділу УЛТПА в Баффало.

Відмінний учень, примірний син, улюблений і терпеливий слухач — це характеристика молодого лікаря Михайла Самоткова.

Гратуємося батькам Ларисі і Мирославі Само-

Михайло Самотков

товкам за вдячного сина, а Михайлові зичимо багато успіхів на трудовій і захоплюючій дорозі.

О. Праван

Асамблея УММАН

Оттава (ОУПС). — Тут у приміщенні Українського Народного Дому в присутності коло 25 осіб 30-го серпня відбулася річна Асамблея УММАН, що стоїла під знаком докорінних змін в Україні: проголошення української самостійності, ліквідації Комуністичної партії та її режиму в дотеперішньому СРСР та вигляді на реорганізацію української науки, в тому й на відновлення зліквідованої в 1920 році більшовицької Києво-Могилянської Академії в столиці України.

Асамблею УММАН відкрив, вітаючи присутніх, а зокрема гостей з України проф. Ярослав Дзир з Києва, член Президії УММАН д-р Михайло Боровик.

Перший доповідач проф. Яр. Рудницький навізав до нових подій в Україні, підкреслював потребу налагодити наукові контакти з інтелектуальною елітою на Батьківщині. До таких безстрашних борців належав і належить новоименований дійсний член УММАН проф. Ярослав Дзир з Києва, викладач вечірньої школи ч. 51 у столиці України, автор наукових праць з історії та літературознавства, член редколегії „Літературної України“, УІТ та інших наукових установ.

Оцінюючи його науково-організаційні здібності, президія УММАН — крім членства в Академії — призначила його зв'язковим із київськими вченими, які змагаються до відновлення Києво-Могилянської Академії. Це, зокрема, важливе в обличчя 1992 року, коли весь український науковий світ відзначатиме 360-ліття цієї найстаршої української свящини науки.

Запрошений до слова акад. Дзир висловив на вступі своє признання українській диспори за племіння й розвиток вільної не-підфальшованої науки, при чому він окремо підкреслював свою роль в цьому таких учених як проф. Яр. Рудницький, що не тільки надолужували втрати й недоліки вітчизняної науки в Україні, але вміло й успішно репрезентували її в міжнародному полі, на наукових з'їздах, світових конгресах тощо. Власне такої праці не могли виконувати в той час учні в Україні через жорстокий режим Комуністичної партії, що неодноразово з учених „зламала хребет“ і примушувала до невдячної праці наукових підголосків Москви.

Для ілюстрації сказаного доповідач навізав свої власні досвіди, чи то з виданням „Літопису Самовидця“ чи інших праць, а там і позбавлення наукового становища й особисті репресії, коли він протиставився „владі імущим“. Тут доповідач яскравими кольорами змалював становище України під союсько-московським режимом і на тлі за-

гальному подавав деталі з особистого життя. Нічого дивного, що його доповідь викликала жваву дискусію та ряд запитів, на які він давав вичерпні відповіді. Деякі з присутніх, наприклад, інж. З. Янківський та інші, висловили велике признання доповідачеві, а голова зборів д-р Боровик сказав йому подяку від Президії УММАН за його цікаву доповідь.

Згідно з традицією присвоєння звання „поета чи лавреата“ УММАН, чоргоричим лавреатом Академії йменовано д-ра Святомира Фостуна, видатного українського письменника-повістара й заслуженого догослітського редактора „Української Думки“ в Лондоні. З уваги на несприятливість лавреата на Асамблеї УММАН-1991 року вирішено передати йому грамоту при найближчій нагоді в Англії. Черговим „ювілейним“ кандидатом на 1992 рік намічено д-ра В. Яшуна з ЗСА.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1991 р.
Рочестер, Н. Й. Квартальні збори Б-ва св. Іосафата 217-го Вїдл. о год. 1-й по пол. в школі св. Іосафата. Проситись про численну участь. — К. Марголич.

Гарка Компані
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОЯНИЙ ХУСТКИ, вишвані жіночі блузочки, виш. обрус, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

НА ПРОДАЖ

ДЛЯ УКРАЇНИ.
Церковна парча, добре складена, готовий церковний одяг (риз), або на ярді. По взору прошу писати або телефонувати:

AMERICAN CHURCH SUPPLY
41 W. 699 Foxtail Circle
St. Charles, IL 60175
(708) 464-4140

Ми говоримо тільки по-англійськи.

ДО ВИНАЙМУ

ДО ВИНАЙМУ
Мешкання в околиці церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.
Тел. (201) 226-0293

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568